

COLÒMBIA SETMANAL, del 4 al 10 d'octubre del 2008
Resum setmanal de notícies sobre el conflicte armat i la construcció de pau
Escola de Cultura de Pau de la UAB¹

COLÒMBIA: Enmig de la creixent violència i confrontació militar, han transcendit les crides a la pau de l'artista Juanes i de la política recentment alliberada Ingrid Betancourt. Juanes qui promou la iniciativa de que les Nacions Unides reconeguin el dret a la pau com un dret fonamental, fa una crida a construir una Amèrica Llatina unida, sense fronteres i en pau. Qualifica d'absurdes les desavinences entre països germans i va expressar la seva disposició a intervenir en el conflicte armat, en el cas de que se li demanés. Per la seva banda, Ingrid Betancourt, nominada al premi Nobel de la Pau, en un discurs davant el Parlament Europeu va clamar per la pau al món i va emfatitzar que la solució a tots els conflictes bèl·lics s'ha de fer a través de la negociació, "combatent amb la paraula, la més extraordinària de les espases", proposa a més, que es realitzi una Conferència Internacional de Pau per a Colòmbia. Per la seva banda el president Álvaro Uribe va decretar l'Estat de Commoció Interior, figura d'excepció que faculta al Govern per a prendre mesures entorn de la crisi judicial, sorgida de l'atur laboral dels jutges i treballadors d'aquesta branca del poder públic. Entretant, fonts militars asseguren que des de gener fins a agost de 2008 han mort 70 militars i 23 civils per l'acció de mines antipersona, xifra que s'eleva després que morissin 8 militars més en un enfrontament entre l'Exèrcit i la guerrilla de les FARC, al departament de Nariño. D'altra banda, fonts oficials van informar que durant els últims 6 anys es van disparar les xifres d'homicidis en els quals estan vinculats integrants de l'Exèrcit, la Policia i el DAS. Segons la Unitat de Drets Humans de la Fiscalia a l'any 2001 es va presentar un cas mentre que l'increment des de 2002 fins a 2007 ha arribat a la xifra de 245 casos, amb 631 casos en aquest període. La Fiscalia va revelar que 685 militars són investigats per aquests crims, mentre que de la Policia són només 32 els inculpati i el DAS amb 4 agents. *Caracol – Radio, El Espectador, 04 – 10/10/08*

L'escàndol en el qual ha resultat involucrat l'Exèrcit, arran de les desaparicions de joves a diferents llocs del país, que després han estat reportats de baixes en combat, adquireix majors dimensions després que el president Álvaro Uribe protegís la versió dels alts caps militars, que asseguren que eren delinqüents pertanyents a grups armats donats de baixa en enfrontaments amb la Força Pública i que el Fiscal General de la Nació, Mario Iguaran, controvertís al mandatari a l'assegurar que la investigació no ha conclòs i no és possible, ara com ara, acceptar la versió dels militars com a concloent. L'alt funcionari va afirmar que s'ha establert que els joves van ser reclutats prèviament abans de desaparèixer de les seves llars, i que presumptament haurien estat reclutats per membres de l'Exèrcit. D'altra part, el Col·lectiu d'Advocats Luis Carlos Pérez, ONG defensora dels drets humans, va denunciar que l'Exèrcit va cometre 66 execucions extrajudicials al Nord de Santander en el que va d'any, i que els casos estan documentats amb noms propis i rangs dels presumptes autors. Pel seu costat la Corporació *Semillas de Libertad*, en una investigació fonamentada en dades aportades per la governació d'Antioquia, la Procuradoria, Defensoria del Poble i *Personerias*, assegura que les desaparicions i execucions extrajudicials és un fenomen de vella data, però que ha arribat a majors proporcions en els últims sis anys de vigència de la política de seguretat democràtica, que avança el Govern. L'estudi reporta unes 300 execucions extrajudicials i més de 1.000 cadàvers sense identificar a Antioquia durant aquest període. *Caracol – Radio, El Tiempo, El Espectador, Vanguardia Liberal, 04 - 10/10/08*

El cap paramilitar Jorge Laverde, alies "El Iguano", en les seves confessions davant la justícia, va revelar que unes 50 persones van ser detingudes al Nord de Santander i dutes per homes sota el seu comandament fins a territori veneçolà per a després assassinar-les. Amb el trasllat pretenien evitar que les seves víctimes fossin identificades per les autoritats colombianes. També va confessar que amb el mateix propòsit van dissenyar forns de fang, on van incinerar els cadàvers de més de 70 persones al Nord de Santander. *El Tiempo, El Espectador, 04 – 10/10/08*

VENEÇUELA: El president Hugo Chávez va anunciar que el Govern de Rússia protegeix la iniciativa veneçolana de crear un banc petrolier internacional. Va dir el mandatari que aquesta és l'alternativa que tenen els països productors de petroli, per a evitar que els recursos

¹ www.escolapau.org

econòmics que deixa l'explotació d'hidrocarburs perillin, per no tenir on més col·locar-los que en la banca dels països del Nord, que avui suporten una dura crisi de liquidesa i de fallida. També va informar que Veneçuela pretén crear un sistema financer propi, en societat amb països aliats com Iran, Rússia, Bielorússia i Xina, comptant amb l'assessoria del líder cubà Fidel Castro. El mandatari va parlar de crear una arquitectura financera per a protegir-se de la crisi financera mundial. Tal arquitectura contempla la constitució de fons i bancs binacionals, pel finançament de projectes estratègics en els sectors de l'energia, alimentació, indústria i manufactura. *Ria Novosti, ABN, Telesur – Tv, 04 - 10/10/08*

GUYANA: El Govern i les principals forces polítiques d'oposició, s'han enfrontat pel nivell que ha arribat a Veneçuela en les seves compres de recursos militars. El Govern reconeix el dret sobirà dels Estats a tenir els recursos de defensa que requereixin, i per això considera irrelevants les preocupacions plantejades pel principal partit d'oposició, que tem que Veneçuela es converteixi en un perill, enmig del conflicte que sostenen aquestes dues nacions pels territoris d'Esequibo, rica regió amb recursos minerals, forestals i de biodiversitat, que Veneçuela reclama des de fa un segle. Aquesta controvèrsia entre Veneçuela i Guyana compta amb la mediació de l'ONU. *Mi Punto, Telesur – Tv, 04 - 10/10/08*

EQUADOR: Alts Comandaments militars van qüestionar les denúncies del Govern colombià sobre la presència de tropes de les FARC en territori equatorià, però van reconèixer que ocasionalment grups de guerrillers creuen la frontera per a protegir-se dels atacs de l'Exèrcit de Colòmbia. Asseguren que en cap cas la permanència és duradora, sinó temporal i cada vegada són menys les vegades que això ocorre, a causa de la forta presència de les Forces Armades d'Equador al llarg dels 700 quilòmetres de frontera entre els dos països. Dies abans, el Govern de Colòmbia va dir tenir informació sobre cultius de coca i laboratoris per a processar cocaïna en territori equatorià, administrats per les FARC i que en aquestes mateixes instal·lacions mantenen segrestats i planegen actes terroristes. Aquestes declaracions van ser rebutjades contundentment pel president Rafael Correa, situació que va motivar que el President Uribe, mitjançant un comunicat, cancel·lés la seva assistència a la cimera de la Comunitat Andina de Nacions, CA, que es durà a terme a Quito, argumentant la falta de garanties mínimes. Pel seu costat el President Correa va qualificar de grollera l'actitud del Govern colombià, a qui va assenyalar de voler exportar als països veïns els problemes de narcotràfic, parapolítica i de violència que té Colòmbia. *El Comercio – Ecuador, Mi Punto, El Tiempo, 04 – 10/10/08*

BOLÍVIA: El president Evo Morales va decidir desautoritzar els sobrevols d'aeronaus al servei de l'Agència antidrogues d'Estats Units, DEA, en tot el territori nacional, com a part de la defensa de la sobirania i dignitat de Bolívia. Aquesta mesura ha estat presa enmig de la crisi diplomàtica entre els dos països i tan bon punt el Govern d'EEUU va incloure a Bolívia en la llista negra de països que no cooperen en la lluita contra el narcotràfic. Dies després el mandatari va revelar que el comandant cubà Fidel Castro li va aconsellar no témer a un possible bloqueig a Bolívia per part d'EEUU, tal consell va sorgir quan l'actual president, Evo Morales, era candidat a la presidència i aquest li demanés una opinió referent a això. Segons Morales, Castro va argumentar que Bolívia no és una illa com Cuba, a més té amics com Cuba, Brasil, Argentina, Veneçuela i perquè té recursos com el gas i el petroli. El President Morales va informar que actualment avança contactes amb Iran per a la venda de tèxtils bolivians, com a mesura per afrontar la futura suspensió de preferències aranzelàries dels EEUU, pel que aquest sector de l'economia boliviana no es veuria afectat. Per altra banda, el govern d'Evo Morales va decidir crear el Comando Militar Amazònic, que entrarà a operar en les fronteres amb Perú i Brasil. El motiu és la necessitat de reforçar la presència de l'Estat en aquestes zones apartades, protegir la sobirania territorial, combatre les activitats delinqüents de narcotraficants i la defensa dels recursos naturals de Bolívia. Aquesta nova secció de les Forces Armades de Bolívia estarà integrada per l'Exèrcit, la Força Aèria i la Força Naval, i la seva prefectura estarà localitzada al departament de Pando, regió on les activitats de narcotràfic són molt fortes i on va ocórrer la massacre de 18 camperols, durant la violència deslligada per sectors polítics opositors al govern i independentistes. *BBC, ABI, La Razón – Bolívia, El Diario – Bolívia, Mi Punto, 04 – 10/10/08*